Obchody 75. rocznicy procesu Szesnastu

19 czerwca, w 75. rocznicę moskiewskiego procesu Szesnastu przywódców Polski Podziemnej, złożono kwiaty pod tablicą przy kościele pw. św. Stanisława, Biskupa i Męczennika w Łąkoszynie.

21 czerwca 1945 roku w Moskwie przed Kolegium Wojskowym Sądu Najwyższego ZSRR zakończył się proces szesnastu – pokazowy proces polityczny przywódców Polskiego Państwa Podziemnego.

W lutym 1945 r. politycy polscy otrzymali zaproszenie przedstawiciela gen. I.A. Sierowa (pełnomocnika J. Stalina) na rozmowy polityczne (z gwarancją bezpieczeństwa). 27–28 marca po przybyciu na spotkanie zostali aresztowani, przewiezieni z Warszawy do Moskwy i poddani śledztwu. Do początku maja władze ZSRR nie informowały zachodnich aliantów o tym aresztowaniu. Podczas procesu oskarżonym postawiono fałszywe zarzuty, m.in. prowadzenia przez AK współpracy z Niemcami, wywiadu i dywersji na tyłach Armii Czerwonej. Proces miał zdyskredytować legalne władze RP w społeczeństwie i światowej opinii publicznej. Jednocześnie z procesem odbywała się w Moskwie konferencja w sprawie utworzenia Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej. Po trzydniowym procesie trzynastu sądzonych zostało skazanych na kary więzienia, trzech uniewinniono.

Proces szesnastu miał również kutnowski akcent. Wśród oskarżonych znalazły się dwie osoby związane z naszym rejonem:

Stanisław Jasiukowicz ps. "Opolski " – ur. się 8 grudnia 1882 r. w Petersburgu. Polski polityk i ekonomista, wiceprezes Stronnictwa Narodowego, poseł na Sejm Ustawodawczy oraz I, II i III kadencji w II RP z ramienia Związku Ludowo-Narodowego oraz Stronnictwa Narodowego. Jeden z czołowych polityków Narodowej Demokracji. W 1918 r. osiadł w majątku ojca w Chodowie. Był członkiem Rady Przybocznej przy staroście kutnowskim. W procesie szesnastu został skazany na 5 lat więzienia. Zmarł na serce w szpitalu więziennym na Butyrkach 22 października 1946 r.

Franciszek Urbański ps. "Franciszek", "Rzewuski" – ur. się 7 listopada 1891 r. w Suchodębiu. Poseł na Sejm I, II i IV kadencji II Rzeczypospolitej, działacz Obozu Zjednoczenia Narodowego, polityk Stronnictwa Pracy od 1943 r. (z ramienia którego zasiadał w Radzie Jedności Narodowej), działacz związkowy. Skazany w procesie szesnastu na 4 miesiące więzienia. Powrócił do kraju w 1945 r. Zm. 7 grudnia 1949 r. w Warszawie. Pochowany na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie

Zdjęcia: Muzeum Regionalne w Kutnie

Tekst: Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej

-
-

-
-
-
-

-
-
STANISŁAWA JASIUKOWICZA
FRANCISZKA URBAŃSKIEGO